

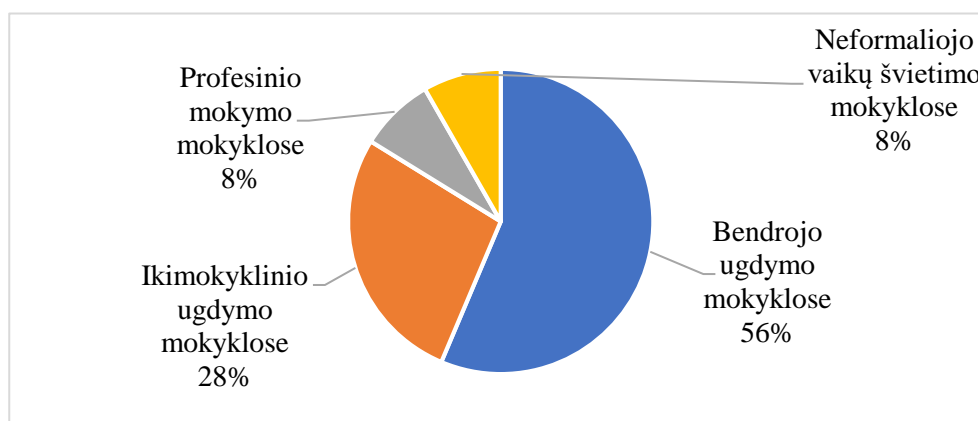
Šiaulių miesto savivaldybė

Šiaulių m. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Šiaulių miesto savivaldybės švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2020–2021 m. m. Šiaulių m. savivaldybėje dirbo 2 647 pedagoginiai darbuotojai, iš jų – 1 492 (56 proc.) bendrojo ugdymo, 726 (28 proc.) ikimokyklinio ugdymo, 210 (8 proc.) profesinio mokymo, 219 (8 proc.) neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2021 m. Centras vykdė 32 ilgalaikes programas. Jose dalyvavo 5 215 savivaldybės pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelėje).

1 lentelė. Daugiausiai programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

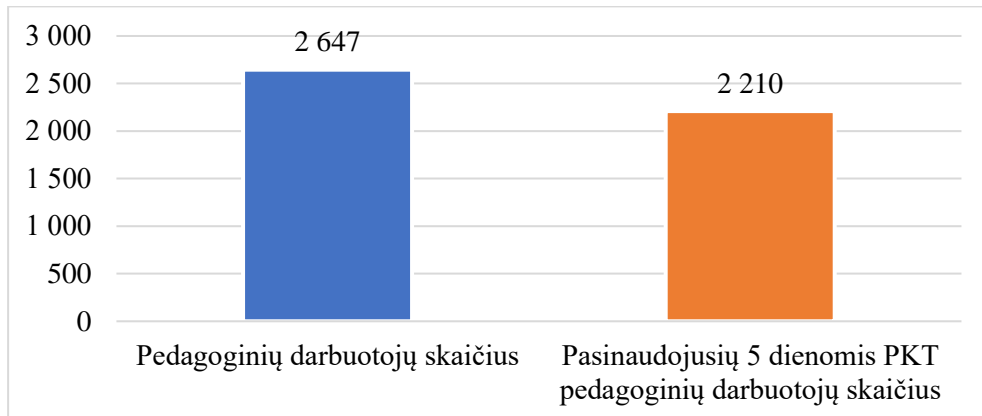
Vykdytų programų pagal prioritetus ir dalyvių pasiskirstymas

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	19	3 293
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	9	1 426
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	9	1 764
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	1	103
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	9	1 346
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	7	647
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	2	699
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	4	576
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	1	134
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	217
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	2	225
Iš viso:	32	5 215

¹ Prieiga internete <https://svcentras.lt>

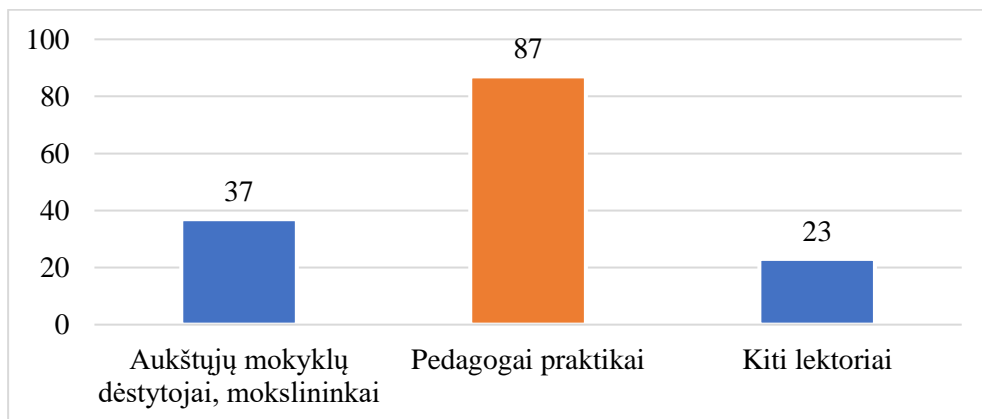
2 pav. Didžioji dalis savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudojo 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti

Savivaldybės pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, skaičius

3 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektorai

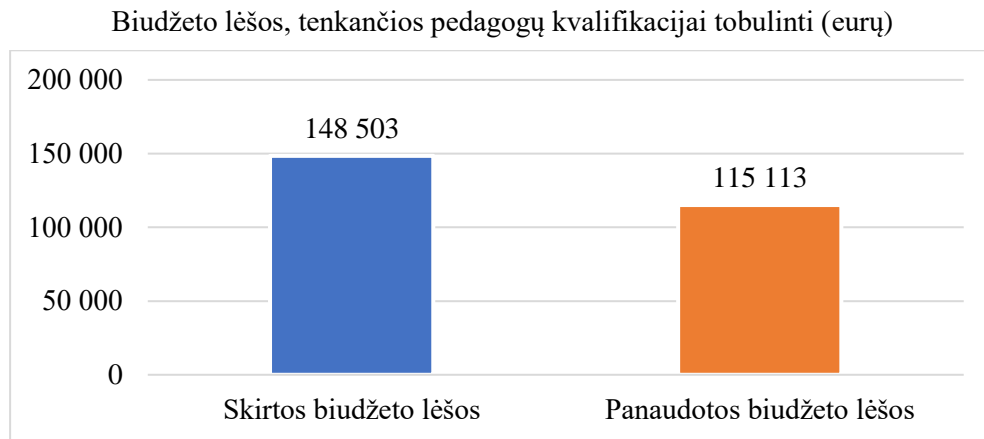

Daugiausia dalyvių sulaukė prioritetinės programos, skirtos pagrindinio ir vidurinio ugdymo (6 697) bei ikimokyklinio ugdymo mokytojams (590).

2 lentelė. Prioritetinių programų ir dalyvių skaičius pagal tikslinę grupę

Tikslinė grupė	Programų skaičius	Dalyvių skaičius
Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	2	321
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai	6	783
<i>(iš jų ikimokyklinio ugdymo mokytojai)</i>	3	590
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	32	6 697
Pagalbos mokiniui specialistai	1	28
Neformaliojo vaikų švietimo pedagogai	1	211
Profesijos mokytojai	1	28

4 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 78 proc.

Šiaulių m. savivaldybė dar buvo išsiskyrusi ir savo PKT prioritetus, pagal kuriuos vykdė ne mažiau kaip 40 valandų PKT programas.

Prioritetas	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Vaikų psichinės ir fizinės sveikatos stiprinimas	7	109
STEAM dalykų ugdymo kompetencijų tobulinimas	3	472
Pedagogų užsienio kalbų, informacinių technologijų ir bendrųjų kompetencijų tobulinimas	3	67
Iš viso:	13	648

PKT informacija lengvai pasiekama – viešinama Centro interneto svetainėje, registracijos sistemoje *Semiplius*, socialinio tinklo *Facebook* paskyroje. Mokykloms el. paštu siunčiami mėnesio renginių planai, siūlomų programų sąrašai, kvietimai į konkrečius kvalifikacijos tobulinimo renginius. Renginių laikas ir vieta parenkami atsižvelgiant į mokytojų poreikius ir darbo grafiką, dažniausiai nuo 13 val. ar per mokinių atostogas. Konsultacinė pagalba dėl PKT pasirinkimo teikiama kontaktiniuose, nuotoliniuose susitikimuose, el. paštu ir telefonu. 2021 m. apie 90 proc. renginių vyko nuotoliniu būdu.

Kasmet pagal Šiaulių m. savivaldybės 2019–2023 m. veiklos programą Švietimo skyrius teikia ataskaitą apie miesto ugdymo įstaigų pedagogų, tobulinusių IT ir socialines kompetencijas dinamiką (2020 m. 98 proc., 2021 m. 99 proc. pedagogų dalis tobulino šias kompetencijas). Pateikiant savivaldybės švietimo pažangos ataskaitą (ŠVIS), kiekvienos ugdymo įstaigos mokinių pažangos ataskaitas bei PKT ataskaitą analizuojama pedagogų kvalifikacijos tobulinimui skirtų lėšų panaudojimo, pedagogų, dalyvavusių KT renginiuose bei moksleivių padarytos pažangos pagal dalykų grupes dinamika.

Pastaraisiais metais stebimas nežymus mokinio krepšelio lėšų, skirtų KT, mažėjimas (2019 m. – 73 Eur, 2020 m. – 63 Eur, 2021 m. – 66 Eur vienam mokytojui), tačiau 2021 m. esant pakankamai nemokamų KT renginių pasiūlai, pedagogų dalyvavimas KT renginiuose gana aukštas ir siekia 96,5 proc. Siejant su mokinių pažangos rodikliais matome, kad 5 (iš 9) dalykų standartizuoti VBE įvertinimų vidurkiai aukštesni už šalies (užsienio (anglų) k., chemijos, fizikos, istorijos, IT), kitų 4 dalykų (lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, biologijos, geografijos) – žemesni. Vertinant pagrindinio ugdymo lygmenį – 96 proc. mokinių įgijo pagrindinį išsilavinimą ir šis rodiklis aukštesnis nei šalies vidurkis (2019–2020 m. m. pagrindinį išsilavinimą šalyje įgijo 95,3 proc. mokinių). Šiais duomenimis, tiesioginės pedagogų dalyvavimo KT renginiuose koreliacijos su mokinių pažangos rodikliais negalime pagrįsti, kadangi mokinių pažangą bei asmenybės ūgtį veikia ir kiti, kompleksiniai socialiniai veiksniai. Numatoma kurti darbo grupę bei pasitelkti specialistus, taip pat naudoti sudėtingesnius statistinius modelius.

Šiaulių m. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2021 m. įsivertinimo ir pažangos duomenų, susijusių su PKT ir jo poveikiu, analizė

Mokyklų duomenimis, beveik visi pedagoginiai darbuotojai tobulino skaitmeninio raštingumo kompetenciją (informacijos valdymo, komunikavimo, saugumo, skaitmeninio turinio kūrimo, skaitmeninio mokymo(si) ir skaitmeninio raštingumo problemų sprendimo). Iš *bendrujų* kompetencijų kai kuriose mokyklose dar buvo tobulinta socialinio teisingumo, pilietiškumo, socialinė emocinė (ypač atsparumo pokyčiams), lyderystės, organizacijų ir pokyčių valdymo kompetencijos. Nemažai dėmesio skirta specialiosioms kompetencijoms (ugdytinio ir jo aplinkos pažinimo (ypač mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių), ugdymo(si) turinio kūrimo, valdymo ir įgyvendinimo, ugdytinio pažangos, pasiekimų vertinimo ir grįžtamojo ryšio užtikrinimo, profesinės veiklos tyrimo, profesinės partnerystės, tinklaveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo) tobulinti. Kartu vyko ir *dalykinių* kompetencijų (dalyko turinio planavimo ir tobulinimo, mokymo(si) proceso valdymo) tobulinimas. Ugdymo įstaigų vadovai papildomai tobulino strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo, vadovavimo žmonėms, strateginio švietimo įstaigos valdymo, vadovavimo ugdymui ir mokymuisi, švietimo įstaigos struktūros, procesų, išteklių valdymo bei švietimo įstaigos partnerystės ir bendradarbiavimo kompetencijas.

Kelios mokyklos įvardijo konkrečiai, kad 100 proc. pedagoginių darbuotojų tobulino kvalifikaciją, dauguma iš jų – ilgalaikėse PKT programose pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintus prioritetus.

Po kvalifikacijos tobulinimo pedagoginiai darbuotojai taikė naujai atrastus, išmoktus metodus, strategijas, teorijas bei metodikas. Patobulinę skaitmeninę kompetenciją, pedagoginiai darbuotojai kokybiškiau organizavo nuotolinį ir hibridinį mokymą, efektyviau naudojo skaitmenines mokymosi priemones ir aplinkas (*Eduka klasė, Vyturio knygynas, EMA* pratybos, *Blooket, Lumio, Moodle, OneNote, Messenger, Office 365, Google Diskas, Google Jamboard* ir pan.), kitus skaitmeninius išteklius – *Teachermade, Classroomscreen, Wordart, Reflectus, Mentimeter, Slido, Eclipse Corssword, EdrawMax, Quizlet, Edpuzzle, Kahoot!, Linoit, Flinga, Hello Smart, Smart Notebook, Smart Cloud, I3LEARNHUB, egzaminatorius.lt, eTest.lt, Dotstorming, Padlet, Trello, Wordwall, Wordart, Book Creator, Auto Collage, Ecilpse Crossword, myQuiz, Matematika.lt*, kompiuterinių užduočių rinkinių konstruktorių (KURK), panaudojo „apverstos klasės“ metodą, patys kūrė interaktyvias užduotis bei jas kūrybiškai taikė pamokose. Mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai ir vadovai po mokymų pritaikė probleminio ir tiriamojo pokalbio, žaidimų, mentorystės, atvirktinės pamokos, naratyvinės terapijos, debatų, ekspresyvaus rašymo, avatarų kūrimo, karuselės, individualaus darbo, darbo grupėse ir porose, minčių lietaus, durstinio, dėlionės, padėkliuko, interviu, mokymosi mokant, projektų, šaltinių analizės, pozityvaus mąstymo, streso įveikos metodus ugdymo procese. Mokytojai pamokose pradėjo naudoti hibridiniam mokymui pritaikytą įrangą. Sėkminga ugdymo patirtimi jie dalijosi tarptautinėse, respublikinėse mokslinėse ir praktinėse konferencijose, spaudoje. Per mokymus įgytos žinios padėjo organizuoti integruotas pamokas, neformaliąją veiklą, pamokas kitose erdvėse.

Tobulinant ugdymo proceso organizavimą, siekiant suburti besimokančių mokytojų komandą, padėti išsiaiškinti veiksnius, prisidedančius prie pamokos efektyvumo didinimo, suaktyvinti gerosios patirties sklaidą, vienoje iš mokyklų taikytas kolegialaus grįžtamojo ryšio metodas „Kolega – kolegai“, kuriame dalyvauja 70 proc. mokytojų, taikomi žaidimo metodai, STEAM veiklos, kitoje – mokytojai taikė įsivertinimo pamokoje modelį „Noriu, žinau, pritaikau“; trečiojoje – naudojama pamokos kokybės vertinimo ir įsivertinimo metodika; ketvirtojoje – 90 proc. mokytojų taikė patyriminio ir refleksyvaus mokymo(si) strategijas; penktojoje – įgyvendinamas ilgalaičių projektų veiklomis papildytas mokymas; šeštojoje – sukurti mokomųjų dalykų temų žemėlapiai, vykdomas mokymo diferencijavimas ir individualizavimas; septintojoje – mokytojai mokė mokinius formuluoti tikslą, planuoti laiką, vadovai taikė savivaldaus mokymo teoriją, funkcijų delegavimo praktiką, interaktyvios veiklos elementus mokytojų susirinkimuose, švietimo pagalbos specialistai taikė strategijas darbui su mokiniais, turinčiais motyvacijos stokos, ugdymosi, lankomumo problemų; aštuntosios – mokytojai išmoko sklandžiau valdyti konfliktus, spręsti emocines problemas, labiau išnaudojamos psichologinės pagalbos mokiniui galimybės ir būdai;

devintoje – taikoma streso valdymo praktika, *Lean* sistema anglų kalbos pamokose; dešimtojoje – pamokos kokybės vertinimo ir įsivertinimo metodika; vienuoliktojoje – pritaikytos atsipalaidavimo, emocinio ugdymo technikos, taikoma formuojamojo vertinimo metodika, veiksmingai teikiant grįžtamąjį ryšį ir pagalbą, dvyliktojoje – sukurtas „Emometras“ (įrankis mokytojų emocinei savijautai stebėti), mokiniai sukūrė savo geros savijautos receptus, kurie stiprina motyvaciją, gerina skirtingų poreikių mokinių pasiekimus ir pažangą.

Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo poveikio mokinių pasiekimams ir pažangai. Anot mokyklų, sustiprėjo mokinių motyvacija, pagerėjo skirtingų poreikių mokinių pasiekimai ir pažanga, pamokų, modulių, konsultacijų lankomumas, padidėjo domėjimasis mokomaisiais dalykais, socialinių emocinių įgūdžių lygis. Mokinių įtraukimas į kūrybiškumo veiklas padėjo ugdyti pasitikėjimą savimi, norą savo rezultatais dalytis su kitais ir motyvavo siekti asmeninės pažangos. Sumažėjo mokinių, negalinčių dalyvauti ugdymo procese dėl sveikatos problemų, skaičius, užkirstas kelias „iškristi“ iš ugdymo proceso, jiems teikta mokymosi pagalba popamokinių kontaktinių ir (ar) nuotolinių konsultacijų metu. Atrastos naujos bendravimo ir bendradarbiavimo galimybės prisidėjo prie geresnės mokinių savijautos, leido išvengti sudėtingų ir konfliktiškų situacijų. Mokytojų gebėjimas laiku atpažinti ir suvaldyti mokinių neigiamas emocijas mokiniams leido geriau susitelkti ugdymui ir siekti geresnių rezultatų. Mokyklose patobulintas ugdymo proceso stebėjimas, mokinių asmeninės ūgties matavimas, leido padėti mokiniams įsivertinti veiklą ir jos rezultatus, nusistatyti savo sėkmių ir nesėkmių priežastis, švietimo pagalbos poreikį ir planuoti tolesnę mokymąsi. Taikant tyrinėjimo metodą, buvo ugdoma pažinimo kompetencija – mokiniai mokėsi mokyti, kritiškai mąstyti. Pagerėjo bendradarbiavimas su tėvais.

Mokyklos vardija, kad pagerėjo arba lieka nepakitęs lietuvių kalbos, matematikos dalykų mokymosi rezultatų vidurkis, pagerėjo PUPP surinktų taškų vidurkis, VBE išlaikymo procentas, padidėjo ir mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą skaičius, pakilo 8 klasės mokinių, pasiekusių patenkinamą matematikos bei skaitymo (teksto suvokimo) NMPP lygį, skaičius. Pavienės mokyklos įvardija labai konkrečią pažangą lyginant 2020–2021 m. m. ir 2019–2020 m. m. Vienoje iš jų tarp 5–8 kl. mokinių 4,8 proc. padaugėjo besimokančių aukštesniu lygiu, kitose bendra mokinių mokymosi pažanga pakilo nuo 1,19 proc. iki 4 proc., buvo mokyklų, kuriose nustatytas 100 proc. mokinių pasiekimų gerėjimas. Atskiros mokyklos vardija, kad gebančių išsikelti mokymosi tikslus mokinių skaičius išaugo 64,1 proc.; laiko planavimo technikas išmoko taikyti 18 proc. mokinių, lankomumas pagerėjo 79 proc., o pasiekimai – nuo 54 proc. iki 65 proc. mokyklos mokinių; suaktyvėjo tarpdalykinė integracija – 71 proc. gimnazijos mokinių dalyvavo STEAM veiklose.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis *siūloma*:

- *skirti* daugiau dėmesio PKT stebėsenai, kvalifikacijos tobulinimo poveikio analizei, pasitelkiant aukštųjų mokyklų tyrėjus;
- siekti, kad visi savivaldybės pedagoginiai darbuotojai pasinaudotų 5 dienų per metus PKT galimybe (pasinaudojo 83 proc.).